

Формулирана според риска матрица за определяне на приоритети и планиране на официални проверки във връзка с хуманното отношение към домашните птици по време на транспортиране за клане — в помощ на компетентните органи и официалните ветеринарни лекари

Приложение 2

	Отговорност ¹	Установени най-големи рискове	Потенциални неблагоприятни последици и симптоми	Източник на информация	Приоритет	Препратка към правно основание в приложение 7
1	Притежател Превозвач Стопански субект (диспечер/организатор)	<p>Очаквани (метеорологични прогнози) или реални извънредни метеорологични условия (много горещо, много студено, наводнения, сняг, бури и т.н.)</p> <p>В стандартната оперативна процедура на стопанския субект не се разчита на метеорологични прогнози, които да обхващат целогодишно променливите метеорологични условия (извънредни случаи), не са предвидени също съответни превантивни действия за промяна на гъстотата на животните, няма промяна в практиката на покриване с платнище и/или е налице неподходяща такава и т.н.</p> <p>Условия на горещина Високо топлинно натоварване, изразяващо се в повишени температури и влажност, например температура в контейнера над 24°C (при относителна влажност от 70 % или повече) или</p> <p>Условия на студ Ниска температура на заобикалящата среда и високи скорости на въздушния поток (допълнително влошени от овлажняването на птиците). Лоша вентилация — неподходящо разпределение на въздушния поток. Температура в контейнерите (парадоксален топлинен стрес) над 24°C (при относителна влажност от 70 % или по-висока), причинена от неподходящо платнище. При бракувани кокошки носачки външни температури под 15°C* могат да причинят термичен стрес в открити превозни средства с пасивна вентилация.</p>	<p>Повишаване на топлинния стрес*, страдание, по-висока смъртност</p> <p>Риск от хипо-* и хипертермия* (парадоксален топлинен стрес) в зависимост от външната температура, продължителност на пътуването*, ефективност на платнището</p> <p>увреждане на мускулите*,</p>	<p>Надеждни метеорологични източници</p> <p>Стандартни оперативни процедури на стопанския субект</p> <p>Стандартни оперативни процедури за транспортиране или планове за действие при извънредни ситуации</p> <p>Стопански субект (служител, отговарящ за хуманното отношение към животните, делегиран персонал на мястото за настаняване)</p> <p>Официален ветеринарен лекар</p>	Висок (8—10)	50, 52, 62, 64, 65, 69—75

¹ Отделни отговорни страни или групи от такива трябва да изпълняват множество правни задължения по време на транспортирането на домашни птици за клане. На различните етапи от пътуването има различни задължения, затова има нужда от изброяване на няколко различни участника. Това важи за целия настоящ документ.

Формулирана според риска матрица за определяне на приоритети и планиране на официални проверки във връзка с хуманното отношение към домашните птици по време на транспортиране за клане — в помощ на компетентните органи и официалните ветеринарни лекари

Приложение 2

	Отговорност ¹	Установени най-големи рискове	Потенциални неблагоприятни последици и симптоми	Източник на информация	Приоритет	Препратка към правно основание в приложение 7
2	Притежател Превозвач Стопански субект (диспечер/организатор)	<p>Що се отнася до бройлери, пътувания с продължителност от повече от 4 часа (пътувания > 2 часа при лоши температурни условия) представляват голям риск, например при горещо и влажно време</p> <p><u>Причини:</u></p> <p>Пътувания с прекъсвания: кланиците получават пратки с домашни птици от по-далечни разстояния поради търговски потоци: географски ограничения и подразделения на дружествата, които отглеждат и преработват птици</p> <p>Нови доставчици</p> <p>Притежатели, които избягват местните проверки за правоприлагане (например задължително намаляване на гъстотата на животните поради прекомерно висока смъртност, по-чести случаи на дерматит на възглавничката на крака и т.н. ...)</p>	<p>Страдание, по-висока смъртност, свързана с пътувания от повече от 4 часа, по-чести случаи на топлинен стрес*, увреждания на мускулите*.</p> <p>Ако пътуването е с продължителност над 12 часа — трудности с практически аспекти като хранене и поене, които пораждаат проблеми от хигиенно естество</p>	<p>Транспортна документация (член 4 от Регламент (ЕО) № 1/2005) и тахограф</p> <p>Стопански субект (диспечер/организатор)</p> <p>Данни на компетентния орган/ на местно ниво/ Стопански субект: може да определи предприети действия за правоприлагане или „нов“ доставчик на въпросния стопански субект. Организация на вертикално обединени производители и кланици.</p> <p>Произход на домашните птици (разстояния) по ветеринарен сертификат за Съюза и документация за пътуването</p> <p>Мащаб и основни стопански субекти, извършващи търговия в Съюза</p>	Висок (8—10)	11, 12, 13, 14, 17, 18, 44, 45, 62, 86, 107, 108, 109

Формулирана според риска матрица за определяне на приоритети и планиране на официални проверки във връзка с хуманното отношение към домашните птици по време на транспортиране за клане — в помощ на компетентните органи и официалните ветеринарни лекари

Приложение 2

	Отговорност ¹	Установени най-големи рискове	Потенциални неблагоприятни последици и симптоми	Източник на информация	Приоритет	Препратка към правно основание в приложение 7
3	Стопански субект Официален ветеринарен лекар	Неочаквано висока смъртност или голям брой отчетени като „мъртви при пристигането от предишни подобни пътувания по-рано същия ден или в предходни дни Предишни отрицателни констатации за стопанството: (проблемите в стопанството могат да бъдат отстранени чрез други проверки)	По-висока от средната вероятност от повторно възникване на практики, свързани с нехуманно отношение към животните	Стандартни оперативни процедури на стопанския субект Официален ветеринарен лекар	Висок (8—10)	2, 86, 89, 90, 102—105, 106—109
4	Превозвачи Стопански субект	Превозвачи с предишни нарушения или превозни средства, които се поддържат зле или не са подходящо проектирани	По-висока от средната вероятност от повторно възникване на практики, свързани с нехуманно отношение към животните	Информация от националните органи за контакт (трансгранична информация) Компетентен орган Регионален компетентен орган Официален ветеринарен лекар	Висок (8—10)	1, 6, 11, 21, 22

Формулирана според риска матрица за определяне на приоритети и планиране на официални проверки във връзка с хуманното отношение към домашните птици по време на транспортиране за клане — в помощ на компетентните органи и официалните ветеринарни лекари

Приложение 2

	Отговорност ¹	Установени най-големи рискове	Потенциални неблагоприятни последици и симптоми	Източник на информация	Приоритет	Препратка към правно основание в приложение 7
5	<p>Притежател</p> <p>Лица, които извършват улавянето</p> <p>Превозвачи (водачи)</p> <p>Персонал на стопанския субект на мястото на настаняване</p>	<p>Някои видове домашни птици или уязвими товари, например непродуктивни кокошки носачки, патици, гъски, пуйки, тежки бройлери и т.н., стопанства с висока смъртност или лош здравен статус</p> <p>1. Транспортиране на тежки бройлери, също така на бройлери за развъждане/ тежки пуйки, например пуйки за развъждане, патици и гъски (особено предназначени за гъши дроб, пъдпъдъци и яребици и т.н.)</p> <p>2. Транспортиране на бракувани кокошки носачки, По-слабо оперение</p> <p>Крежки кости и трудна/неудобна среда за улавяне</p> <p>Много ниска икономическа стойност</p> <p>По-дълги разстояния до клиниката, която приема да обработи птиците</p> <p>Съществуващи нелекувани фрактури</p> <p>По-голяма вероятност от по-дълъг предклиничен период на лишаване от храна (вода) в стопанството</p> <p>3. Транспортиране на птици, заразени със салмонела и други специфични агенти: по-дълъг период на изчакване в мястото за настаняване</p>	<p>1. Наранявания вследствие на улавянето</p> <p>Висок процент на фрактури на крилата и краката, по-голям риск от стрес, свързан с транспортирането, > риск от счупване/повреждане на кафезите, > термичен стрес</p> <p>Страдание, по-висока смъртност</p> <p>Лошо качество на месото, загуби и неефективност *</p> <p>2. Кафезите не позволяват лесно улавяне, по-високи проценти на фрактурите на крилата/краката</p> <p>Пътувания с по-голяма продължителност</p> <p>По-малка търпимост към транспортиране (дъжд, вятър, студ) — метаболитна умора, изчерпване на енергийните резерви*, проблеми с позата — нараняване, задушаване</p> <p>Страдание, по-висока смъртност</p> <p>3. Потенциално влошена търпимост към транспортиране</p> <p>Страдание, по-висока смъртност</p>	<p>Стопански субект</p> <p>Компетентен орган</p> <p>Компетентен орган (регионален или местен)</p> <p>Официален ветеринарен лекар</p>	<p>Висок (8—10)</p>	<p>11—18, 33, 38, 44, 46, 47, 49—52, 54, 57, 60, 61, 62, 64, 86</p>

Формулирана според риска матрица за определяне на приоритети и планиране на официални проверки във връзка с хуманното отношение към домашните птици по време на транспортиране за клане — в помощ на компетентните органи и официалните ветеринарни лекари

Приложение 2

	Отговорност ¹	Установени най-големи рискове	Потенциални неблагоприятни последици и симптоми	Източник на информация	Приоритет	Препратка към правно основание в приложение 7
6	Стопански субект (служител, отговарящ за хуманното отношение към животните)	Оборудване, проектиране и логистика (прекарано време) на местата за настаняване, които повишават риска от голямо термично натоварване, състоящо се в по-високи температури и влажност, например: във връзка с неправилна механична вентилация и забавянния преди клането	Повишаващ се риск от термичен стрес* за птици, които в мястото за настаняване са държани в модули на стелажи	Превозвачи Стопански субект (служител, отговарящ за хуманното отношение към животните) Официален ветеринарен лекар	Висок (8—10)	76—78, 81, 82, 93—96, 103, 105
	Стопански субект (служител, отговарящ за хуманното отношение към животните) Компетентен орган Официален ветеринарен лекар	Влажна среда след транспортирането Намокрянето на птиците след пътуването на мястото за настаняване (използване на системи за оросяване или пръскане при почистване на кафезите и камионите) насища въздуха (особено над 20°C), при което се спира охлаждането поради затрудненото дишане Предвид липсата на оперение и метаболитната слабост, това е от особено значение за бракуваните кокошки носачки	Резултати, зависещи от температурата/влажността Висока влажност в мястото за настаняване / плътността на водната пара предизвиква топлинен стрес* в топло до горещо време, ако подредените на стелажи модули не са добре вентилирани Сериозен риск от хипотермия* в зависимост от външната температура, продължителността на пътуването и прекараното време в мястото за настаняване	Стандартни оперативни процедури на стопанския субект Стопански субект (служител, отговарящ за хуманното отношение към животните, делегиран персонал в мястото за настаняване) Официален ветеринарен лекар	Висок (8—10)	76, 81, 82, 93—95, 98, 100—102

Формулирана според риска матрица за определяне на приоритети и планиране на официални проверки във връзка с хуманното отношение към домашните птици по време на транспортиране за клане — в помощ на компетентните органи и официалните ветеринарни лекари

Приложение 2

	Отговорност ¹	Установени най-големи рискове	Потенциални неблагоприятни последици и симптоми	Източник на информация	Приоритет	Препратка към правно основание в приложение 7
7	Стопански субект Превозвач Екипи за хващане и товарене Притежател	Липса на система за качество или стандартни оперативни процедури за: - задоволително обучение, предоставено на лицата от екипите за улавяне и натоварване и налично документиране на това обучение, - улавяне, натоварване и транспортиране на птици, - съпоставяне на статистическите данни на екипите за улавяне, - коригиране на гъстотата на животните в съответствие с метеорологичната прогноза, - и предприемане на корективни действия в случай на отклонения	По-висока от средната вероятност за повторно възникване на несъответствия и практики на нехуманно отношение към животните	Притежател Стандартни оперативни процедури на превозвача Стандартни оперативни процедури на стопанския субект Анализ на записите по отношение на екипа за улавяне на стопанския субект	Висок (8—10)	11, 15, 16, 31, 33, 36, 38, 50, 58, 62, 64, 65, 70, 73, 84, 87, 88
8	Притежатели Лица, които извършват улавянето Превозвачи Стопански субект	Зле проектирани, поддържани или повредени кафези или такива с хлъзгави подове	По-голям риск от наранявания вследствие на ограничаване на движенията, премазване, намалена височина за нивото на главата Страдание, по-висока смъртност	Превозвачи Стопански субект Официален ветеринарен лекар	Висок (8—10)	38, 49—51, 54, 65, 67, 68
9	Притежател Превозвачи Стопански субект	Неусъвършенствани превозни средства с пасивна вентилация За повече подробности вж. приложение 9	Недостатъчни разстояния с оглед на вентилацията, за да се компенсират лошите условия на заобикалящата среда или > гъстота на животните в превозното средство	Производител на превозното средство Превозвачи Стопански субект Официален ветеринарен лекар	Среден (4-7) до висок (8—10)	49, 50, 52, 57, 62, 65, 69, 70, 71
10	Притежател Превозвачи Стопански субект	Непознати превозвачи	Липса на информация за преценка на резултатите в миналото	Стопански субект Официален ветеринарен лекар	Среден (4—7)	1, 6, 21—23, 42—45

Формулирана според риска матрица за определяне на приоритети и планиране на официални проверки във връзка с хуманното отношение към домашните птици по време на транспортиране за клане — в помощ на компетентните органи и официалните ветеринарни лекари

Приложение 2

	Отговорност ¹	Установени най-големи рискове	Потенциални неблагоприятни последици и симптоми	Източник на информация	Приоритет	Препратка към правно основание в приложение 7
11	Притежатели Лица, които извършват улавянето Превозвачи Стопански субект	Лошо проектиране на модулите, включително на по-късно монтирани системи за натоварване Модули с кафези на 5 реда Модулни системи тип чекмеджета	По-голям риск от възпрепятстване на вентилацията над/около птиците, топлинен стрес * Затруднения на лицата, които извършват улавянето, при разтоварването на горния ред По-голям риск от наранявания вследствие на ограничаване на движенията, страдание, по-висока смъртност	Превозвачи Стопански субект Официален ветеринарен лекар	Среден (4–7)	33, 38, 49–57, 60–62, 65, 68, 69, 104, 105
12	Компетентен орган Компетентен орган (регионален или местен)	Незадоволителни действия по правоприлагане в кланицата	Отношение на търпимост и последващо нехуманно отношение към животните	Надзорни доклади на компетентния орган за всички кланици, включващи посещения, одити и предприети действия по правоприлагане	Среден (4–7)	86–92, 106, 108, 109
13	Притежател Превозвачи Стопански субект	Усъвършенствани превозни средства с пасивна вентилация (определени входни и изходни въздушни отвори) Вж. приложение 9 за допълнителни подробности	Недостатъчна вентилация, за да се компенсират лошите условия на заобикалящата среда или > гъстота на животните в превозното средство	Производител на превозното средство Превозвачи Стопански субект Официален ветеринарен лекар	Нисък (1–3) до среден (4–7)	49, 50, 52, 57, 62, 65, 69, 70, 71
14	Превозвачи Стопански субект	Възраст на превозните средства (над 5 години)	Износване: риск от > % аварии — по-голяма вероятност птиците да стоят на едно място — топлинен стрес*, страдание, по-висока смъртност	Превозвачи Стопански субект Официален ветеринарен лекар	Нисък (1–3)	49–57, 62, 65, 69, 70, 71

Формулирана според риска матрица за определяне на приоритети и планиране на официални проверки във връзка с хуманното отношение към домашните птици по време на транспортиране за клане — в помощ на компетентните органи и официалните ветеринарни лекари

Приложение 2

	Отговорност ¹	Установени най-големи рискове	Потенциални неблагоприятни последици и симптоми	Източник на информация	Приоритет	Препратка към правно основание в приложени е 7
15	Притежател Превозвачи Стопански субект	Превозни средства, които се проветряват с вентилатор Вж. приложение 9 за допълнителни подробности	Недостатъчна вентилация, за да се компенсират лошите условия на заобикалящата среда или > гъстота на животните в превозното средство	Производител на превозното средство Превозвачи Стопански субект Официален ветеринарен лекар	Много нисък до нисък (1–3)	49, 50, 52, 57, 62, 65, 69, 70, 71
16	Притежател Екип за улавяне Стопански субект	Неподходяща настройка, експлоатация и поддръжка на машината за механично улавяне. Липса на стандартни оперативни процедури на стопанския субект	Лошо манипулиране на птиците — скорост и специфика на натоварване на кафезите (спиране/започване на процеса, водещо до наранявания, фрактури, претоварване)	Производител на машината за улавяне Екип за улавяне Стопански субект	Висок (8–10)	11, 15, 16, 31, 33, 36, 38, 58, 61, 62, 64, 87, 88

Може да се наложи разследване по точка 16 в рамките на действие по правоприлагане, предприето от Компетентния орган, ако в кланицата пристигат птици в лошо състояние, с голям процент на натъртванията и фрактурите. Тези въпроси би трябвало да бъдат отнесени към селскостопански или други отдели/агенции за извършването на разследване или специално посещение при други страни, които потенциално носят отговорност, като земеделски стопани, лица, които извършват улавянето, и превозвачи.

* Въпроси, свързани с качеството на месото (от ЕОБХ, 2011 г.: Научно становище относно хуманното отношение към животните по време на транспортиране.

Бюлетин на ЕОБХ от 2011 г.; 9(1): 1966.)

Бройлери	При съвременните, бързорастящи породи домашни птици за месо се наблюдава по-често спонтанна или идиопатична миопатия („обезперяване“, PSE (бледо, меко, воднисто месо) и твърди, с много мускулна тъкан гърди) и по-голяма податливост на причинена от стрес миопатия	При бързорастящите породи птици може да се наблюдава понижена способност за регулиране на температурата в сравнение с техните генетични предшественици и по тази причина те може да са по-податливи на топлинен стрес по време на транспортиране и на последващите проблеми, включително увреждане на мускулите, смущения на киселинно-основния баланс и понижено качество на месото
Пътувания с дълга продължителност	Ali et al. (2008 г.) посочват, че проблемите с по-бледото месо се свързват с по-продължителното транспортиране	Установено е, че загубата на тегло при бройлерите по време на транспортиране е свързана с продължителността на пътуването. Птици с начално телесно тегло <2,0 kg губят 47, 64 g и 106 g телесно тегло при пътувания с продължителност съответно от 1, 2 и 3 часа. При по-тежки птици (>2,5 kg) съответните числа са 93 g, 139 g и 141 g.
Температура	Температурата на мястото на натоварване или поставяне на бройлерите в кафезите и впоследствие при транспортирането оказва голямо въздействие	Излагането на птици на термично натоварване по време на транспортиране води до умерен до сериозен термичен стрес и последващо нехуманно отношение, повишена смъртност или поради стрес от топлина или студ и индуцирана патология, включително увреждания на мускули и

Формулирана според риска матрица за определяне на приоритети и планиране на официални проверки във връзка с хуманното отношение към домашните птици по време на транспортиране за клане — в помощ на компетентните органи и официалните ветеринарни лекари

Приложение 2

	върху смъртността и качеството на месото	свързаните промени в качеството на продукта	
Високи температури	... що се отнася до бройлери, препоръчва се горна температурна граница от 24 °C за температурата на борда	... загуба на тегло поради по-голямо изпаряване за охлаждане. По този начин се намалява доставното тегло на продукта, а значителната дехидратация влошава състоянието на птицата и засяга качеството на месото	... по-голяма честота на PSE месо при клането
Ниски температури	Температури на заобикалящата среда от 0 °C или по-ниски по време на транспортирането причиняват стрес от студа, който е достатъчен, за да намали вътрешната телесна температура на бройлерите, което води до по-чести случаи на тъмно, твърдо и сухо (DFD) месо на гърдите ² .		

Горепосочената информация относно качеството на месото важи също така за пуйки в съответствие със свързаните научни изследвания.

² Този аспект допълнително се влошава от по-продължителните периоди на лишаване от храна.